

Felelős szerkesztő:
MURÁNYI JÓZSEF.
Szerkesztőség:
Kassa, Kossuth-utca 16.
Telefon: 150.
Megjelenik minden nap
delután 5 órakor.
Egyes szám **2** krajcár.
(4 fillér.)
Kéziratot nem ad vissza
a szerkesztőség.

NAPLÓ

KASSA. PÉNTEK, 1908. MÁRCIUS 13.

NEGYEDIK ÉVFOLYAM. — 61. SZÁM.

Előfizetési árak:
Kassán:
Egész évre . . . 14.— K
Fél évre . . . 7.— „
Negyed évre . . . 3.50 „
Egy óra . . . 1.20 „
Vidéken:
Egész évre . . . 20.— „
Kiadóhivatal:
Kassa, Kossuth-utca 16.
Telefon: 150.
Hirdetések petit sor szá-
mítással díjszabás szerint.

Politikai pártalakulás.

Kassa, márc. 12.

Évek óta Kassán nem tud egy határozott karakterű politikai párt kialakulni. Párt, mely élő organizmusban leli a maga imponáló erejét, befolyását és jelentőségét. Párt, amelynek megszámlált katonái vannak, mely világos látással, tudatosan halad a magatörte uton. Párt, mely embereit nemcsak választási hadjáratra mozgósítja, hanem a közösen vallott elvek állandó felszinen tartásával, a közélet minden megnyilvánulásában egyesíti.

A politikai párt természete városokban lényegesen különbözik a megyei politikai pártoktól. Városokban a pártpolitikát a közjogi elvek éles tisztázása mellett a város egyetemes érdekét képviselő tartalommal kell megtölteni. Nem osztjuk egyesek részéről vallott és hangoztatott azokat az elveket, hogy a politika és a városi érdek heterogén elem.

Csak egy eshetőséget tudunk, a midőn a kettő egymással meg nem fér, ha a párt politikai programja szembehelyezkedik a magyar ember szent kötelességével, mint a közelmúltban a darabontok politikája tette. A legékebben szóló városfejlesztési és jóléti program elveszti ez esetben jelentőségét és vonzó hatását, mint ahogy a posványt, a mocsarat nem üdíti fel a beleömlő ér tiszta, kristályos vize. Vizszont a nemzeti ideálokat tisztelő politikai párt, városokban csak úgy tud magának rendületlen, odaadó híveket toborozni, ha egészséges és hasznos városi akciókban is kifejti a maga erejét. Ennek a felfogásnak hosszabb bizonyítása alól azt hisszük felmenthetjük magunkat. A napi élet számos eseménye és következmények eredetének józan nyomozása erre fölös számú biztosítékot nyújt.

Az országos politika is most a pártalakulás és pártprogramok gőzétől feszül. A forr pont még el nem következett, ami csak annak tulajdonítható, hogy a nemzetnek nincs szüksége új politikai hitvallások alapítására. Azok az új Mózesek, akik a 48-as program büszke szép ormáról egy új Sion hegye után áhi-

toznak, gyenge vallásalapítók. Nevezék őket függetlenségt balpártnak, avagy se 48-as, se 67-es zagyaléknak, amit Barabás odavetett mondása tett aktuálissá. A függetlenségi politika ideálisabb pilléreken nem nyugodhatik, mint a minőt Kossuth Lajos időtlen-idők viharával dacoló hatalmas szelleme épített a nemzet számára.

A jelen nemzedéknek kötelessége, hogy e pilléreken szabad, független, művelt és gazdag ország épüljön. Kossuth Ferenc, halhatatlan édesapja gigászi művét, a függetlenségi programot, a gyakorlati politika számára lakályossá tette. A 48-as program, ma nemcsak büszke piramis, mely az égnek mered, s építőjének szédítő erejére emlékeztet, nemcsak világító torony, a nemzet viharos utjain, hanem a fáradhatatlan munka megnyugtató zsongásával telt olyan épület, ahonnan rövid két esztendő alatt, amióta a függetlenségi párt bírja a parlamenti többséget, évtizedes mulasztások lázas gyorsasággal termett helyreállítása indult ki. Közjogi és gazdasági függetlenségünk óriási lépésekben haladt előre; ipari, kereskedelmi téren hatalmas alkotások utjelzői ennek a korszaknak, rendezték a tisztviselők fizetését, gondoskodtak szociális alkotásokról, két év munkaanyaga lehuzza a szabadelvű párt évtizedes munkájának serpenyőjét. Hát nekünk ez a program, ez a működés nagyon jó! Mi szükség — új pártalakulásra.

Szükséges azonban, a függetlenségi párt szervezése. Alapos és mélyreható szervezése. Városokban községekben egyaránt. Kassán csak úgy, mint Abauj-Torna megyében. A néppárti feketesereg nyüzsg, fészkelődik, Kassán holmi társadalmi jelszavak alatt elaprózott csapatokban sorakozik. A megyében is felütötte fejét, szinte más név alatt. A köpeny különböző, a lényeg egy azonban a maskarás csapat áruhája alatt. Jól látják ezt Kassán is az illetékes tényezők, akik politikai vezérszerepre hivatvák. Hát az legyen Kassa sorsa, hogy a meddő várakozás, az érthetetlen halogatás után egy napon azt lássuk, hogy a trójai falovat sikerült Kassára belopni s a néppárt maskarásai urak Kassa politikai sáncain?!

Wekerle az adóreformról.

(A városok képviselőinek értekezlete. — Mikor tárgyalják az adójavaslatokat. — Hozzáadéki adó és a városok. — A községi háztartások rendezése. — Földadó és jövedelmi adó. — 20 millióval kevesebb egyenes adó.)

Magyarország városainak országgyűlési képviselői tegnap délután Thaly Kálmán elnöklésével értekezletet tartottak az adóreform dolgában. Az elhangzott kérdésekre és megjegyzésekre válaszolva, *Wekerle* Sándor miniszterelnök fontos nyilatkozatot tett.

Elismeri, hogy a községek és városok terhein segíteni kell. Az az alap, hogy a póttadóval fedezik a községek szükségleteiket, fenn nem tartható, de egyforma megoldást valamennyi községre nézve elfogadni nem lehet, mert némely helyen nincs póttadó. Mellőzhetetlen, hogy a költségvetésbe jelentékenyebb összeget vegyünk fel s a belügyminiszterium költségvetéséből bizonyos összeg legyen a községeknek rendelkezésre bocsátható. Arra a kérdésre, hogy mikor kívánja tárgyalni az adójavaslatokat, azt mondja, hogy az nem tőle függ. Itt nemcsak az országgyűlési tárgyalások döntenek, hanem az is, hogy az ilyen javaslat bizonyos megegyezést feltételez az érdekelt körökkel. Amidőn az érdekelt körök tárgyalásokat folytatott, azokat sikerült is meggyőznie, de e tárgyalásokat még teljesen nem fejezte be.

Reméli azonban, hogy még ez évben tárgyalhatók lesznek az adójavaslatok. Az a kíváncsi merült fel, hogy a hozzáadéki adókat engedjék át a községeknek, vagy városoknak. Számításaink szerint az adóreformmal az egyenes adókból 20—28—30 millió koronát elengedünk. Ennyi lesz a hiány. Rövid idő választ el bennünket attól, hogy a gyakorlat állítását beigazolja. Azonban a községek háztartásának rendezéséről előbb gondoskodunk, mielőtt az adójavaslatok a gyakorlatban megvalósulnának. Ha a reformjavaslatok még ez esztendőben letárgyalhatók lesznek, 1911 előtt nem lesznek életbe léptethetők, mert legalább két év kell az előkészületekre.

A városok háztartásának kérdésével is foglalkozni kell. Bele kell menni a községek aronnirozásába, amely nélkül lehetetlen a községek háztartását rendezni. A földadó kulcsának leszállítására nézve megjegyzi, hogy az a legterheesebb adónk. A földadó körülbelül 10%-át teszi a tényleges földjövödelemnek. Ezért szállítják le a földadó kulcsát 25 százalékról 20 százalékra, hogy arányba hozzuk azt a többi adókkal. Kifejti ezután, hogy tulbecsülik a kereskedelem és az ipar megadóztatását. A kereskedelem és az ipar adója egyenes adóknak 7 százalékát képezi. Egyáltalában nem kell attól tartani, hogy a városok lakossága túl volna

Svärdström növények

egyetlen dalestélye
a Schalkház nagytermében

Márczius 12-én.

o Jegyek VITÉZ A. könyvkereskedésében válthatók. o

adóval terhelve. Ma sok olyan adófizető van, aki egyszázalékos adót fizet. Arra hívja fel a figyelmet, hogy nincs a világon egyetlen adózási rendszer, amely a pénzügyi adminisztrációt annyira kiadta volna a kezéből és tisztán az autonóm közegekre bízta volna, mint ez a javaslat.

A miniszterelnök nyilatkozatait nagy figyelemmel hallgatták és helyesléssel honorálták.

A kassai Takarékpénztár közgyűlése.

A kassai Takarékpénztár ma délelőtt 11 órakor az intézet tanácstermében Szalay László főispán elnöklelte alatt rendes évi közgyűlést tartott, melyen a részvényesek határozatképes számban jelentek meg. A jegyzőkönyvet Aranyossy Arisztid dr. intézeti ügyész vezette.

Halmi Pál dr. részvényes indítványozta, hogy az igazgatóságnak az 1907. évi üzlet-évre szóló jelentése, valamint a felügyelőbizottság által megvizsgált 1907. évi mérleg, ugyszintén a felügyelőbizottság jelentése, melyek külön nyomtatásban is megjelentek felolvasottaknak tekintvén, azok egész ferjedelmükben elfogadtassanak s az igazgatóságnak, Deák Gyula vezérigazgatónak és a tisztviselőknek sikeres működésükért elismerés és köszönet szavaztassék.

A közgyűlés az indítványt elfogadta, a jelentéseket tudomásul veszi az 1907. évi mérleg helyességét megállapítja, azt jóváhagyja s ugy az igazgatóságnak, mint a felügyelőbizottságnak az 1907. évi üzleti számadásokat, illetőleg a felmentvényt megadja, egyúttal az igazgatóságnak, Deák Gyula vezérigazgatónak és az összes tisztviselőknek sikeres tevékenységükért elismerést és köszönetet szavaz.

A rendelkezésre álló 94019 korona 79 fillér nyereség felosztására a közgyűlés elfogadja az igazgatóság, illetve a felügyelőbizottság jelentését.

Az alapszabályok értelmében a felügyelő bizottságból Semsey László gróf, Bernáth József, Benkó Jakab, Benkó Márton, Déri Gyula, Halmi Béla dr. Steer Miklós dr. kilépvén, nevezettek a közgyűlés újabb egy évi időtartamra megválasztja.

Ezután Münster Tivadar nyug. polgármester következő indítványa olvastattat fel:

A Kassai Takarékpénztárnak mult év közepén beállott válsága nemcsak a város, hanem az egész vidék lakosságának létét alapjában fenyegette meg. Leirhatatlan az a nyomor és veszteség, melyet egy ily hatalmas pénzintézetnek bukása maga után vonhatott volna. Kassa város és az egész vidék küszöbön állott közgazdasági bukását nemcsak a kis existenciák ezrei sínylették volna meg, hanem bátran mondhatjuk, az egész ország! Hálások vagyunk tehát azokhoz, akik ezt a bukást elkerülhetővé tették s megakadályozták, s különösen Méltóságos Szalay László ur, Kassa sz. kir. város és Abauj-Torna vármegye főispánja és a Kassai Takarékpénztár igazgatósági elnöke iránt, aki önzetlen és fáradhatatlan buzgalommal tett meg mindent, a mi a Kassai Takarékpénztárnak megmentéséhez szükséges volt s ki ennél fogva méltán érdemli meg mindnyájunk szeretetét s örök háláját. Indítványozom ennél fogva: Mondja ki a Kassai Takarékpénztár közgyűlése, hogy Szalay László Ő méltóságának az intézet ujjaalakítása terén kifejtett buzgó tevékenységeért hálás köszönetet szavaz s ezen önzetlen s fáradhatatlan munkával kifejtett érdemei elismerésül Ő méltóságának arcképét az intézet részére művész ecsetével megfestetni elhatározott.

A közgyűlés az indítványt egyhangu lelkesedéssel elfogadta. Szalay László megleghangon köszönte meg a kitüntetést, melyet a bizalom és a szeretet becses megnyilatkozásának itél s amelyből jövő munkásságára erőt és lelkesedést merít. Kijelenti, hogy nálánál sokkalta fontosabb tényezők közreműködésének jóakarátának tudja be, hogy a Takarékpénztár szanálás sikerrel járt. Nevezetesen hála és elismerés illeti a kormányt, mely a maga befolyásával a fővárosi intézetknél közreműködött, továbbá Kassa város közönségének áldozatkésztségét.

Az elnök főispán szavait, melyekkel érdemeit szerényen elhárította, a közgyűlés lelkes eljenzéssel honorálta.

A közgyűlés ezzel véget ért.

UJDONSAGOK.

— **Eljegyzés.** Gerlóczy Béla, a kassai Jelzálogbank vezérigazgatója eljegyezte Raisz Alice urhölgyet, Raisz Béla táblalabíró leányát Kassán.

— **A tónus.** Megszoktuk, hogy a vidéki sajtó némely organumát, olyan emberek csinálják, akik a legjobb akarattal sem képesek a művelt emberek között szokásos tónus elsajátítására. De az már egyenesen felháborító, amit ez irányban a Felvidéki Ujság művel. Ennek az ujságnak Horváth Lajos dr. a főszerkesztője, a nyilvánosság előtt bevallott és szívesen fogadott szellemi vezére. Egy olyan előkelő műveltségű, európai képzettségű, finom lélek, akinek publicisztikai működése, bármely pártállású és irányú lap élén értéket képvisel. Volt idő, hogy lapunk olvasói is találkoztak az ő finom, okos és gondos írásaival. Az a megbecsülés, amelylyel a főszerkesztő urat kiemeljük a Felvidéki Ujság zsurnalisztái közül, jogosulttá teszi, hogy itt a nyilvánosság előtt tiltakozzunk, azon tónus ellen, mely a nevezett lap hasábjain egy idő óta meghonosult. A legsötétebb Mucsát megszégyenítő ildomtalanosság, izléstelenség és durvaság ül orgiát ennek a lapnak stílusán, mintha nem művelt közönség, hanem korcsmai hősök számára íródnék, akiknek alkoholtól elernyed idegeit, ilyen brutális hatásokkal kell ingerelni. A főszerkesztő ur sajnos, nagyon izolálhatja egyéniségét és műveltségének hatását ettől a laptól, melynek disze volna, ha az ujság oly disztelenül szembe nem helyezkednék vele. Távol áll, még a gyanuja is annak a gondolatnak tőlünk, hogy Horváth Lajos dr. egyéniségét, ezzel a tónussal bárminő kapcsolatba hozzuk. Amde sokan vannak, akik csak a lapot nézik s kételkedni fognak felszólalásunkon, ami elvégre nem csodálható, mert a tájékozatlanok mégis csak azt olvassák, hogy ennek a lapnak — Horváth Lajos dr. a főszerkesztője. Arra kérjük tehát, hogy nagy műveltségéből juttasson valamit a F. U. lapcsinálóinak. Ha csak morzsákat ad, azzal is beérhetik azok, akik — a tények beszélnek — ugylátszik nem élvezték a műveltség étlapját.

— **A triesti biztosító társaság új kassai főügynöke.** Az Assicurazioni Generali triesti általános biztosító társaság, melynek eddig a Kassai Takarékpénztár volt a főügynöke, mint értesülünk, gazdát cserélt. A mai naptól fogva a Generali kassai főügynöke Hajdu Árpád, a társaság eddig ügyvezető titkára. Az intézet választása szerencsésnek mondható, amennyiben az új főügynök tudásával, ügybuzgalmával és a társadalomban élvezett rokonszenvenvel a társaság eddigi pozícióit nemcsak megőrzi, hanem a további fejlesztésre is hivatott.

— **Március 15.** A kassai községi közgyűlése tanfolyam hallgatói is igen szépen készülnek megünnepelni március idusát. A komoly ifjuság ezen szép szándéka csak igazolása ama feltevésnek, hogy e tanfolyam igazgatósága és tanári kara, hazafias szellemben neveli az ifjuságot, mely nemcsak a magyar nép értelmi vezetője lesz.

Az ifjuság március hó 14-én szombaton délután félötör a vármegyei székház udvaráról vonul a honvéd szoborhoz s azt megkoszorozza, innen visszatérve a megyei székház nagytermébe s ünnepélyt a következő műsorral tartja: I. A honvédszobor megkoszorozása, Verebelyi József beszéde kíséretében. II. A vármegyei székház nagytermében. 1. „Talpra magyar“ Sz. Nagy Józseftől, éneklí a hallgatók dalköre. 2. „Ünnepi megnyitó“ tartja dr. Puky Endre Abauj-Torna vármegye alispánja, a tanfolyam igazgatója. 3. „Március 15“, írta Nagy Béla. Szavalja Králik Kálmán. 4. Ocskai brigádrosból: „Lavotha szerelme.“ Quintett, előadják Endersz Ervin, Thuróczy Zoltán, Kirlák Péter, Gyurkovszky Gusztáv, Hemerka Gyula. 5. „Ünnepi beszéd“, tartja Eötvös László. 6. „Előre“, Tóth Kálmántól, szavalja Szilágyi Jenő. 7. „Szózat“ Egressy Bénytől, éneklí a hallgatók dalköre. Az ünnepély sikere már előre is biztosított, mert a város előkelősége és hivatali világ képviselői mind megigérték elővetelőket. A rendezőség a meghívókat szétküldte ugyan, de a tanfolyam minden barátját ez uton meghívja az ifjuság.

A kassai iparoskör március hó 15-én este 7 órakor a kör helyiségében (Fő-utca 52.) nemzeti ünnepélyt rendez, melynek sorrendje a következő: 1. Hymnus. Éneklí a közönség. 2. Talpra magyar! Szavalat. 3. Ünnepi beszéd. Tartja: Dr. Siposs Aladár ügyvéd. 4. Az én vallásom. Irta: Abrányi Emil. Szavalja: Klein Rezső. 5. Kuruc nóták. Tárogon előadják: Heccegán J. és Botos Gy. 6. Elet vagy halál. Petőfi Sándortól. Szavalja: Tóth István. Az ünnepély után családi jellegű tea-estély.

— **Jubiláló biztosító társaság.** Az Első Magyar Általános Biztosító Társaság most ünnepli fenállásának 50 éves jubileumát. E hó 13-án lesz Budapesten a társaság ünnepi közgyűlése, amelyen a kassai ügynökség képviselőiben Joób Béla titkár jelenik meg. Ugyanazon a napon ünnepli Ormódy Vilmos is, a társaság vezérigazgatója szolgálatának félszázados jubileumát. A társaság a jubileumi évet azáltal is emlékeztetéssel kívánja tenni, hogy részvényeseit nagyobb osztlékban, tisztviselőit pedig szép jubileumi ajándékban részesíti. Ma érkezett le a kassai főügynökséghez az igazgatóság értesítése, mely szerint a részvényesek részvényeik után az idén 500 K rendes és 250 K külön osztlékokat kapnak, a tisztviselők pedig fizetés- és lakbérrendezést, másfélhavi fizetést, mint külön jutalékokat és 5 év beszámítását a nyugdíjba abban az esetben, ha 40 év előtt, de 25 évi szolgálat után nyugdíjaztatnának.

— **Társadalmi zsur.** A f. hó 8-án lezajlott és szépen látogatott hetedik társadalmi zsurnak összes bevétel 492 korona volt, kiadása 157 kor. 82 fillér, ugy hogy a tiszta jövedelem ezuttal igen szép, azaz 334 korona 18 fillér volt. A 2 korona rendes háziasszonyi díjon kívül felülfizettek ez alkalommal még a következők: Fraenkel Bernát 15 kor., Marossy Károly 7 kor., Unger Adolfné, Fiedler Szilárd 3-3 kor. Csorja Károlyné, Fábán Jánosné, dr. Mosolyi Géza, Fürst Sándor, Batek Zoltán, Ungar N., Darvas Imréné, Hercig Ottó és Révész Kálmáné 2-2 koronát, továbbá Szilágyi Nándorné, Vanyek Ferenc, Pilissy Nándorné és Janik Ferencné 1-1 koronát. A VI. zsur leszárolása után még a következő adományok küldettek be: dr. Klein Józsefné 3 kor., dr. Orosz Sándorné, dr. Wirkman Arminné, Michel Ferencné 2-2 koronát. Fogadják mindannyian nemeslelkű adományaikért a rendezőség hálás köszönetét. Ugyancsak őszinte köszönetét és hálás elismerését nyilvánítja ezuton is a rendezőség a zsur alkalmával szereplő művészeknek, Breuer Éva és Serédy Mariska urhölgyeknek, Batek Zoltán, Janko Miklós,

KASSAI NÉPBANK R.-T.
Fő-utca 22. szám I. emelet (saját ház.)
 foglalkozik bankszakmába vágó összes ügyletekkel.

Elfogad betéteket betétkönyvecskékre és chequeszámlára a legelőnyösebb feltételek mellett.

Váltókat, kisorsolt értékpapírokat leszámítol. — Folyósámla hitelt engedélyez fedezet alapján. — Értékpapírokat, külföldi pénznemeket vesz és elad. — Szelvényeket díjtalanul vált be.

Felvilágosítások készséggel adatnak.

:: ELSŐ KASSAI ::

KERESKEDELMI HITELTUDÓSÍTÓ IRODA

GEIGER HENRIK Kassa, Deák Ferenc-utca 11. sz

■■■■

Beszerezek mindennemű információt kereskedelmi, magán és társasági ügyekben az összes világrészekből.

Megbízások a leggyorsabban és legnagyobb *discreti*óval intézhetnek el.

o o o LELKIISMERETES MUNKA. o o o

STEINER ADOLF ÉS TSA

csatorna és vízvezeték berendező KASSA, Rákóczi-körút 6. sz.

Elvállalja minden e szakmába vágó munkák elkészítését, pontos és lelkiismeretes kivitelben. Eddig elvégzett munkáinkkal elismerést vívtunk ki.

Abauj-Torna vármegye székházának csatorna és vízvezeték berendezője.

o o Tessék költségvetést kérni — díjtalan. o o

Hirdetések felvétetnek a kiadóban

HALTENBERGER BÉLA
 ruhafestő-, vegyítisztító és gőzmosógyára

Telefon: 70. sz. — Kassa. — Telefon: 70. sz.

A fehérműnek kilogrammonként való mosatása mindinkább kiterjed. Egy kísérlet után meggyőződést szerezhet bárki ennek előnyeiről.

Egy kilogramm fehérmű mosatási díja a mennyiség szerint

40. 45. 50 fillér.

A fehérmű mosott, szárított és mángorolt állapotban házhoz szállítatik. Chloromész alkalmazása ki van zárva. Bővebb felvilágosítás nyerhető: a gyári irodában (Szerecsen-utca 3. sz.) s az átvételi üzletekben (Kossuth Lajos-utca 3. sz., Fő-utca (Andrássy-palota), Deák Ferenc-utca 32. szám.)

Számos megbízást vár, teljes tisztelettel:

HALTENBERGER BÉLA.

Kiadó: Murányi József.

ALAPITTATOTT 1844-BEN.

KASSAI TAKARÉKPÉNZTÁR

A SZÉKESEGYHÁZZAL SZEMBEN
(SAJÁT HÁZÁBAN.)

AZ ASSICURAZIONI GENERALI

FŐÜGYNÖKSÉGE.

ELFOGAD

TAKARÉKBETÉTEKET

és engedélyez

KÖLCSÖNÖKET

a legelőnyösebb feltételek
és visszafizetési módokat

mellett.

UDVARI LAKÁS

mely áll három kisebbszerű szobából kertre nyíló ablakokkal és vízvezetékekkel,

azonnal bérebe adó

BUBICS ZSIGMOND-UTCA 12.
(ezelőtt Csermely-u. 20.) szám alatt.

Sürgős figyelmeztetés.

Az évszázadok óta ismert

Királyi Selters

(Königl. Selters)

víz össze nem tévesztendő olyan forrásvizekkel, melyek hasonló hangzásu elnevezés alatt kerülnek piacra.

Csak a Királyi Selters

(Königl. Selters)

lesz állami ellenőrzés mellett tisztán természetes állapotban töltve és szétküldve, míg más ugynevezett seltersi vizek többé vagy kevésbé telített (vagyis sókkal vagy szénsavval vegyített) állapotban hozatnak forgalomba. Ezek tehát a Királyi Selters természetes vízzel szemben csak csekély értékű műtermékeknek tekintendők

Nyomatott VITÉZ A. UT. KASSA.